

Motion till riksdagen 2023/24:2566

av Jytte Guteland m.fl. (S)

Inrättande av ett nationellt resurscentrum i fråga om geografi

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga ett inrättande av ett nationellt resurscentrum i fråga om geografi och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Vi står idag inför en mängd olika utmaningar i samhället. Klimatkris, geopolitik och sårbara samhällen är några av dessa. För att kunna möta utmaningarna krävs kunskap och handlingsberedskap.

Geografiämnet dras med missuppfattningar om att det skulle vara ett ämne där man lär sig namn på platser och fakta om olika länder. I själva verket så ryms det inom grund- och gymnasieskolans geografiämne ett flertal akademiska discipliner, såsom klimatologi, geologi, hydrologi, glaciologi, geomorfologi, demografi, samhällsplanering, GIS och fältstudier.

I grundskolans kursplan för geografi finns det tre tydligt urskiljbara ämnesområden, kunskaper om geografiska processer och mönster, hållbar utveckling och geografiska verktyg och metoder. I den nya läroplanen, Lgr 22, har större betoning lagts på områden som jordens endogena och exogena processer, kunskap om klimat och klimatförändringar samt demografi.

En mängd myndigheter och företag är beroende av arbetskraft med förståelse för och kunskap i kulturgeografi, geovetenskap och GIS. Idag saknas det ofta kunskap, eftersom geografiämnet har hamnat i skymundan. Alltför få studenter söker program på universitet och högskolor där dessa ämnen ingår. Endast en tiondel av gymnasieeleverna läser geografi på gymnasiet. Alltför få lärare har behörighet i ämnet, cirka 40 procent av de som undervisar i geografi i grundskolan är obehöriga. I dagens lärarutbildning läser många lärare endast två SO-ämnen medan de tjänster som de sedan innehar innebär undervisning i alla fyra ämnena.

Lärare som undervisar i geografi behöver bättre stöd och kontinuerlig fortbildning. Inom alla naturvetenskapliga ämnen finns det nationella resurscentrum som har till uppgift att stötta undervisning, från förskola till gymnasium. Dessa fungerar som en länk mellan undervisning och forskning, de tillhandahåller fortbildningar och möten, tillhandahåller material och sprider kunskap inom sina ämnen. Nationella resurscentrum finansieras av anslag från Utbildningsdepartementet med bidrag från det lärosäte som står som värd för resurscentrumet. Flera resurscentrum får även bidrag från branschorganisationer.

Det finns flera lärosäten som har visat intresse för att stå som värd för ett nationellt resurscentrum för geografi och även branschorganisationer har varit positiva till ett inrättande av ett sådant.

Jytte Guteland (S)

Anders Ygeman (S)

Kadir Kasirga (S)

Mattias Vepsä (S)

Lawen Redar (S)

Annika Strandhäll (S)

Markus Kallifatides (S)

Mirja Räihä (S)

Daniel Vencu Velasquez Castro (S)